

วารสารอิเล็กทรอนิกส์
ทางการศึกษา

OJED, Vol. 12, No. 1, 2017, pp. 122 - 138

OJED

An Online Journal
of Education
<http://www.edu.chula.ac.th/ojed>

**การใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์เพื่อพัฒนา
การเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร**

USING CREATIVE WRITING ACTIVITIES WITH SCAFFOLDING TO PROMOTE
THE CREATIVE WRITING OF SIXTH GRADE STUDENTS IN BANGKOK METROPOLIS

นางสาวมยุรา กล่อมเจริญ *

Mayura Klomcharoen

ผศ.ดร.วีรพล แสงปัญญา **

Asst. Prof. Weeraphol Saengpanya, Ph.D.

อ.ดร.จรินทร์ วินทะไชย์

Jarintorn Wintachai, Ph.D ***

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยกึ่งทดลองมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) เพื่อศึกษาผลของกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์ที่มีต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตัวอย่างการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของ โรงเรียนขนาดเล็กแห่งหนึ่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 49 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์ จำนวน 27 คน และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์ จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ขั้นตอนวิธีสแกโฟลด์ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์ แบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติทดสอบค่าที วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์สามารถพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมด้วยวิธีสแกโฟลด์ได้จำนวน 12 แผนกิจกรรม และสามารถนำแผนการจัดกิจกรรมไปใช้พัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) หลังทดลองและระยะติดตามผลนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์ มีค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนทดลองและสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ใช้กิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: fai007mayura@gmail.com

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: createpanya@hotmail.com

***อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

Abstract

The research is a Quasi-experimental study. The purposes of this research were: 1) to develop creative writing activities with scaffolding plans for sixth grade students, and 2) to study the effects of using creative writing activities with scaffolding to promote the creative writing of sixth grade students. The participants were comprised of 49 sixth grade students from a small school in Bangkok who were enrolled in the 2016 academic year. The participants were allocated to two groups: an experimental group of 27 students who were supplied with creative writing activities and a control group of 22 students who were not. The research instruments included the scaffolding for creative writing activities of sixth grade students, a creative writing activity with scaffolding plans and a creative writing test. Data analysis was conducted by using means, standard deviations, t-test and repeated measures ANOVA.

The results were as follows: 1) The creative writing activity with scaffolding plans was comprised of 12 plans which effectively improved the creative writing of the sixth grade students; and 2) the scores of the creative writing posttest and follow up test of the experimental group were significantly higher than their pretest scores and higher than the control group students at a .01 level of significance.

คำสำคัญ: วิธีสแกโฟลด์/ การเขียนเชิงสร้างสรรค์

KEYWORDS: SCAFFOLDING/ CREATIVE WRITING

บทนำ

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติและเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสารของผู้คนในสังคมไทย การสื่อสารโดยเฉพาะการเขียนเป็นทักษะที่สำคัญสามารถแสดงออกให้เห็นได้อย่างเด่นชัดและปรากฏหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษร การเขียนยังเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด จินตนาการ และประสบการณ์ที่แสดงถึงความคิดสร้างสรรค์ของผู้เขียนได้ กระทรวงศึกษาธิการจึงตระหนักถึงความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนดังระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยว่า “นักเรียนต้องมีทักษะการเขียน สกตคำตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำและรูปแบบต่าง ๆ ของการเขียนซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานชนิดต่าง ๆ การเขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์ วิวิจารณ์และเขียนเชิงสร้างสรรค์” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

แม้ว่าหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 จะระบุเจตนารมณ์ไว้ว่านักเรียนต้องมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์แต่ในสภาพการเรียนการสอนจริง นักเรียนไทยในระดับตั้งแต่ประถมศึกษาขึ้นไป ยังคงมีปัญหาการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยสรุป คือ นักเรียนเขียนอธิบายไม่ได้ใจความเท่าที่ควร (นิตยา กันทะเสน, 2548) ครูขาดสื่อที่น่าสนใจในการกระตุ้นความคิด (นิตยา กันทะเสน, 2548; พวงเพ็ญ พาสุรินทร์, 2551) นักเรียนขาดจินตนาการ (ประภาพร ครีมนูเนิน, 2552) รวมถึงนักเรียนยังมี

ความรู้ ความเข้าใจในการใช้ถ้อยคำ สำนวนในการเขียนไม่เพียงพอ (ประภาพร ครีมสูงเนิน, 2552; พวงเพ็ญ พาสุรินทร์, 2551; วันทนา เทิดขุนทด, 2553) นักเรียนมีปัญหาในการลำดับเรื่อง(วิราภรณ์ กลัดสันเทียะ, 2553) และนักเรียนขาดความคิดสร้างสรรค์ (นิธย์ จันทรนวล, 2555) เมื่อพิจารณาแล้วปัญหาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในบริบทการเรียนการสอนของไทย น่าจะเกิดจากสองส่วน ส่วนแรกที่สำคัญ คือ ปัญหาการขาดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ส่วนที่สอง คือ ปัญหาความรู้ ความเข้าใจในการใช้ภาษายังไม่เพียงพอ ทั้งนี้ปัญหาการเขียนเหล่านี้ยังคงเกิดขึ้นต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ดังจะเห็นได้จากผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2558 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั่วประเทศ พบว่านักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนวิชาภาษาไทย ร้อยละ 49.33 ส่วนนักเรียนในสังกัด สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครมีค่าเฉลี่ยผลคะแนนวิชาภาษาไทย ร้อยละ 49.30 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2558) จากผลคะแนนดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าคะแนนวิชาภาษาไทยที่ต่ำกว่าเกณฑ์ ส่วนหนึ่งน่าจะมาจากปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ซึ่งเป็นส่วนประกอบในวิชาภาษาไทยของนักเรียนด้วย

ผู้วิจัยในฐานะที่ศึกษาศาสตร์ในสาขาจิตวิทยาการศึกษาและมีความสนใจในการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนจึงศึกษาค้นคว้าวิธีต่าง ๆ ที่น่าสนใจตามแนวทางของจิตวิทยาการศึกษาเพื่อนำมาพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์

วิธีสแกฟโฟลด์ (Scaffolding) ตามแนวคิดของ Vygotsky (1978) เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยผู้สอนหรือผู้มีความรู้มากกว่าให้การช่วยเหลือตามพัฒนาการของนักเรียน การช่วยเหลือของผู้สอนหรือผู้จัดกิจกรรมจะเป็นไปในลักษณะชั่วคราวแล้วจะค่อย ๆ ลดลงเมื่อนักเรียนมีความสามารถเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ Vygotsky ยังอธิบายถึง The zone of proximal development หรือ ZPD ว่า คือ ระยะห่างของระดับพัฒนาการจริงของนักเรียนในปัจจุบันและพัฒนาการที่เป็นไปได้ ซึ่งวิธีสแกฟโฟลด์จะเข้ามาช่วยพัฒนาศักยภาพของนักเรียนจากพัฒนาการจริงที่นักเรียนมีอยู่แล้วไปสู่พัฒนาการในระดับสูงขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ พบว่า วิธีสแกฟโฟลด์เป็นวิธีที่สามารถนำมาใช้พัฒนาทั้งการคิดและการเขียนได้ โดยในด้านการพัฒนาการคิด ฤทัยรัตน์ ธรเสนา (2546) พบว่า การสอนด้วยวิธีสแกฟโฟลด์สามารถพัฒนาการคิดและการทำงานของนักเรียนอย่างเป็นระบบสอดคล้องกับหทัยรัตน์ ยศแผ่น (2556) ที่พบว่าวิธีการสอนด้วยวิธีสแกฟโฟลด์สามารถช่วยพัฒนาความคิดและความเข้าใจของนักเรียนในเนื้อหาวิชาที่เรียนมากขึ้น ส่วนด้านการพัฒนาการเขียน กมล โพธิเย็น (2547) พบว่า วิธีสแกฟโฟลด์เป็นวิธีหนึ่งที่สามารถพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความภาษาไทยของนักเรียนได้ สอดคล้องกับ ศุภธิดา ศรีวิชัย (2549) และ สุภาพร พันธุ์ชื่อ (2551) ที่พบว่าวิธีสแกฟโฟลด์เป็นวิธีที่สามารถพัฒนาการอ่านและเขียนของนักเรียนให้สูงขึ้นได้เช่นกัน ผู้วิจัยเห็นว่าวิธีสแกฟโฟลด์เป็นวิธีที่สามารถนำมาใช้แก้ปัญหาการคิด การเขียนได้ จึงสนใจนำวิธีสแกฟโฟลด์มาผสมผสานออกแบบเป็นกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน

จากทฤษฎีพัฒนาการทางเชาว์ปัญญาของ Piaget (1972) อธิบายว่าช่วงวัยที่นักเรียนสามารถเข้าใจเหตุผล คิดเปรียบเทียบ จัดลำดับ สร้างภาพในใจและคิดถึงสิ่งที่เป็นนามธรรมง่าย ๆ ได้ คือ นักเรียนที่มีพัฒนาการทางเชาว์ปัญญาอยู่ในขั้น Concrete operation ส่วนนักเรียนที่จะเริ่มมีความคิดเป็นผู้ใหญ่สามารถคิดหาเหตุผลนอกเหนือไปจากข้อมูลที่มีอยู่ คิดถึงสิ่งที่อาจจะเป็นไปได้นอกเหนือจากที่เกิดขึ้นใน

ปัจจุบัน คิดถึงสิ่งที่เป็นนามธรรมซับซ้อนได้ คือ นักเรียนที่มีพัฒนาการทางเชาว์ปัญญาอยู่ในขั้น Formal operation ดังนั้นวัยของนักเรียนที่เหมาะสมในการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์จึงควรเป็นนักเรียนที่มีพัฒนาการทางเชาว์ปัญญาอยู่ในช่วงคาบเกี่ยวระหว่างขั้น Concrete operation และ Formal Operation หรือช่วงอายุ 11-12 ปี ซึ่งเป็นนักเรียนที่ศึกษาอยู่ประมาณระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นับเป็นวัยเด็กตอนปลายเข้าสู่วัยรุ่นตอนต้น ศรีเรือน แก้วกังวาล (2540) ได้อธิบายพัฒนาการมนุษย์ไว้ว่า นักเรียนในช่วงวัยนี้จะมีการพัฒนาความสามารถทางภาษาอย่างเต็มที่ ช่วงวัยนี้จึงเป็นวัยที่เหมาะสมสำหรับเรียนรู้การอ่าน การเขียนอย่างจริงจัง นอกจากพัฒนาการของนักเรียนตามทฤษฎีพัฒนาการทางเชาว์ปัญญาของ Piaget แล้ว เมื่อพิจารณาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้มีการระบุคุณภาพนักเรียนและตัวชี้วัดว่าต้องมีทักษะในการคัดลายมือตัวเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด เขียนสะกดคำ แต่งประโยคและเขียนข้อความเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำชัดเจน เหมาะสม ใช้แผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อพัฒนางานเขียนเรียงความ ย่อความ จดหมายส่วนตัว กรอกแบบรายการต่าง ๆ เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น อีกทั้งเขียนเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ ตลอดจนมีมารยาทในการเขียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) แสดงว่าในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นช่วงชั้นที่นักเรียนต้องพัฒนาการเขียนแสดงความรู้สึก แสดงความคิดเห็น การเขียนเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งทักษะเหล่านี้ล้วนสอดคล้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นอย่างดี

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีพัฒนาการทางเชาว์ปัญญา ตลอดจนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่านักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นตัวอย่างที่เหมาะสมในการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงทำการวิจัยโดยจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์สำหรับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อศึกษาผลของกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ที่มีต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สมมุติฐานการวิจัย

1. หลังการทดลองและระยะติดตามผลนักเรียนที่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์มีคะแนนเฉลี่ยการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01
2. หลังการทดลองและระยะติดตามผลนักเรียนที่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์มีคะแนนเฉลี่ยการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่างวิจัย

ประชากรในการศึกษาค้างนี้คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัด กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 36,087 คน (สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2559)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนขนาดเล็กแห่งหนึ่ง ในพื้นที่เขตมีนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 49 คน เป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 27 คน ที่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวน 22 คน ที่ไม่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ และเรียนตามปกติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยค้างนี้แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ 1) ขั้นตอนวิธีสแกฟโฟลด์ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) แผนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 3) แบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1. ขั้นตอนวิธีสแกฟโฟลด์ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

จากแนวคิดของ Vygotsky เกี่ยวกับวิธีสแกฟโฟลด์ ต่อมาผู้สนใจศึกษาและเสนอกระบวนการวิธีสแกฟโฟลด์ไว้หลากหลายซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วนำกระบวนการสแกฟโฟลด์ที่มีผู้เสนอไว้หลายแนวทางนั้นมาสังเคราะห์และสรุป ออกแบบเป็นขั้นตอนวิธีสแกฟโฟลด์ที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 นำเสนอกิจกรรม เป็นขั้นตอนที่ผู้จัดกิจกรรมแนะนำกิจกรรม รวมถึงอธิบายว่ากิจกรรม

มีลักษณะอย่างไร เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ (Roehler & Cantlon, 1997; Wood, Bruner, & Ross, 1976; กมล โปธิเย็น, 2547)

ขั้นตอนที่ 2 ค้นหาความสามารถ และมอบงานให้เหมาะสม เป็นขั้นตอนที่ผู้จัดกิจกรรมค้นหาความสามารถของนักเรียนแต่ละคน โดยผู้จัดกิจกรรมจะตั้งคำถามให้นักเรียนตอบเพื่อตรวจสอบความสามารถเดิมของนักเรียน อีกทั้งการบันทึกพัฒนาการ มีข้อคำถามค้นหาความสามารถในการคิดการเขียนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมให้นักเรียนประเมินตนเอง นำมาพิจารณาร่วมกับคะแนนการทดสอบก่อนทดลองของนักเรียน เพื่อจัดกลุ่มความสามารถของนักเรียนเปลี่ยนกลุ่มสลับกันไปในทุกกิจกรรม จากนั้นจึงแต่ละมอบหมายงานให้ที่เหมาะสมให้นักเรียนทำงานกลุ่มและงานเดี่ยวต่อไป (Rogoff, 1990; Wood et al., 1976; สุภาพร พันธุ์เชื้อ, 2551)

ขั้นตอนที่ 3 เรียนรู้ร่วมกัน พาคิด พาทำ เป็นขั้นตอนที่ผู้จัดกิจกรรมร่วมทำกิจกรรมไปพร้อมกับนักเรียน เป็นตัวแบบในการทำงาน คอยแนะนำ ตั้งคำถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อกระตุ้นความคิด กระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียน รวมถึงผู้จัดกิจกรรมจะคอยสนับสนุน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การช่วยเหลือกันระหว่างเพื่อนร่วมเรียน (Eggen & Kauchak, 1997; Roehler & Cantlon, 1997; Rogoff, 1990; Tharp & Gallimore, 1988; Wood et al., 1976; กมล โปธิเย็น, 2547; สุภาพร พันธุ์เชื้อ, 2551; หทัยรัตน์ ยศแผ่น, 2556)นักเรียน เมื่อพบว่าสามารถทำได้ดีขึ้นหรือทำได้ด้วยตนเอง ผู้จัดกิจกรรมจะค่อยๆลดบทบาทความช่วยเหลือเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง โดยนำศักยภาพที่มีอยู่เดิมและความรู้ที่ได้จากการสังเกตตัวแบบ คำแนะนำ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้จัดกิจกรรมและเพื่อนร่วมชั้นในขั้นตอนก่อนหน้าไปสร้างสรรค์ผลงาน ทำงานของตนเอง (Rogoff, 1990; Tharp & Gallimore, 1988; สุภาพร พันธุ์เชื้อ, 2551)

ขั้นตอนที่ 5 คอยประคอง แก้ไข ให้ข้อมูลย้อนกลับ เป็นขั้นตอนที่ผู้จัดกิจกรรมช่วยให้นักเรียนรู้ว่าตนเองทำสิ่งใดได้แล้วและสิ่งใดที่ควรพัฒนา แก้ไข ขั้นตอนนี้ผู้จัดกิจกรรมจะคอยใส่ใจสังเกตการทำงานของนักเรียนเพื่อเสนอข้อควรพัฒนาให้ดีขึ้นในการสร้างงานเขียนของตนเองต่อไป ผู้จัดกิจกรรมชี้ให้เห็นข้อดีของงานเพื่อให้นักเรียนเห็นศักยภาพของตนที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ และเพื่อเป็นกำลังใจให้นักเรียนในการพัฒนาศักยภาพการคิด และการเขียนมากขึ้น (Roehler & Cantlon, 1997; Rogoff, 1990; Tharp & Gallimore, 1988; Wood et al., 1976; กมล โปธิเย็น, 2547; หทัยรัตน์ ยศแผ่น, 2556)

เมื่อออกแบบขั้นตอนวิธีสแกฟโฟลด์แล้ว ผู้วิจัยนำขั้นตอนวิธีสแกฟโฟลด์ทั้ง 5 ขั้นตอนข้างต้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) พบว่าค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item object consequence: IOC) เท่ากับ 0.67-1.00

2. แผนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์

ผู้วิจัยได้พัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ซึ่งประกอบด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ที่ผู้วิจัยสรุปและสังเคราะห์ไว้ 5 ขั้นตอน จำนวน 12 แผนกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์สัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง แล้วผู้วิจัยนำแผนการจัดกิจกรรมทั้ง 12 แผน ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณา

ความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) แล้วปรับปรุงเนื้อหาตามข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญ โดยค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item object consequence: IOC) เท่ากับ 0.67-1.00

3. แบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์และองค์ประกอบการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (Cooper & Odell, 1977; กรมวิชาการ, 2535; ประภาพร ครีมสูงเนิน, 2552; รุ่งทิพย์ อนุเมธางกูร, 2544) และผู้วิจัยสรุปองค์ประกอบการประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์และพัฒนาแบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ซึ่งมี 5 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 ความคิดริเริ่มให้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30 องค์ประกอบที่ 2 อรรถรส ให้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 20 องค์ประกอบที่ 3 คุณค่าทางปัญญาและจิตใจ ให้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ คิดเป็นร้อยละ 20 องค์ประกอบที่ 4 การเลือกใช้ถ้อยคำความถูกต้อง และความเหมาะสมของภาษา และองค์ประกอบที่ 5 การเชื่อมโยงและเรียบเรียงเนื้อหาให้ค่าน้ำหนักแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 15 รวมทั้งสิ้นเป็น 100 ส่วนการประเมินงานเขียนเพื่อให้คะแนนงานเขียนของนักเรียนแต่ละคนนั้น ผู้วิจัยจะใช้วิธีการใช้ความรู้สึกของผู้ตรวจเป็นเกณฑ์ (Impression method) และเกณฑ์ระดับการให้คะแนนของแบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบ รูปรีค

จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 4 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) แล้วปรับปรุงเนื้อหาตามข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item object consequence: IOC) เท่ากับ 0.67-1.00 ส่วนความเที่ยง (Reliability) ของแบบประเมินและตรวจสอบความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (Inter-rater reliability) จากผู้ประเมิน 3 ท่าน ด้วยวิธี Spearman correlation coefficients มีค่าอยู่ระหว่าง 0.49-0.70 หมายความว่า แบบประเมินนี้มีความเที่ยงอยู่ในเกณฑ์พอใช้ได้

วิธีดำเนินการจัดกิจกรรมและเก็บข้อมูล

1 ขั้นเตรียมการ

1.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่งไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจเรื่องการทำวิจัย

1.2 ผู้วิจัยได้รับการตอบรับให้ความร่วมมือในการทำวิจัยแล้ว ผู้วิจัยได้เข้าไปทำความคุ้นเคยกับนักเรียนและครู แล้วเข้าไปสังเกตและสอบถามข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียน เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์

1.3 ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลอง (Pretest) เพื่อประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามแบบประเมินที่ผู้พัฒนาขึ้นก่อนเริ่มกิจกรรม และตรวจสอบคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่าก่อนการทดลองค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มไม่มีความแตกต่างกัน

2. ขั้นตอนกิจกรรม

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนกลุ่มทดลองเข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด 12 กิจกรรม ตามแผนกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ใช้ระยะเวลาในการทำกิจกรรมสัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมงและในช่วงเวลานี้กลุ่มควบคุมจะได้รับการเรียนการสอนตามปกติ

3 ขั้นตอนหลังการดำเนินกิจกรรม

3.1 เมื่อดำเนินกิจกรรมครบตามที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยแบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (Posttest) จากนั้นผู้วิจัยติดตามผลของกิจกรรมโดยทำการทดสอบในระยะติดตามผล (Follow up test) ภายหลังเสร็จสิ้นกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ไปแล้ว 2 สัปดาห์

3.2 ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อทดสอบสมมุติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistic package for social science: SPSS for windows) คำนวณและวิเคราะห์ค่าต่างๆ ดังนี้

1. วิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างกลุ่มทดลองที่ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ใช้กิจกรรม ในระยะก่อนการทดลอง (Pretest) หลังการทดลอง (Posttest) และระยะติดตามผล (Follow up test) โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบ t-test for Independent sample
2. วิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภายในกลุ่มทดลองที่ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์และภายในกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ใช้กิจกรรม ในระยะก่อนการทดลอง (Pretest) หลังการทดลอง (Posttest) และระยะติดตามผล (Follow up test) โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ความแปรปรวนเมื่อมีการวัดซ้ำ (Repeated Measure ANOVA)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน

ตาราง 1 ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน

ตัวอย่าง	รูปแบบ	จำนวน			
		ชาย	หญิง	รวม	
กลุ่มทดลอง	ได้ใช้กิจกรรม	12 คน (24%)	15 คน (31%)	27 คน (55%)	49 คน (100%)
กลุ่มควบคุม	ไม่ได้ใช้กิจกรรม เรียนตามปกติ	10 คน (20%)	12 คน (24%)	22 คน (45%)	

จากตาราง 1 จำนวนตัวอย่างมีทั้งหมด 49 คน คิดเป็น 100% แบ่งเป็น กลุ่มทดลอง 27 คน คิดเป็น 55% เป็นชาย 12 คน คิดเป็น 24% เป็นหญิง 15 คน คิดเป็น 31 % กลุ่มควบคุม 22 คน คิดเป็น 45% เป็นชาย 10 คน คิดเป็น 20% เป็นหญิง 12 คน คิดเป็น 24%

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผลการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประกอบด้วย 12 แผนกิจกรรม โดยผู้วิจัยนำขั้นตอนวิธีสแกโฟลด์ที่ผู้วิจัยสรุปและสังเคราะห์เป็น 5 ขั้นตอนมาใช้ในแผนการจัดกิจกรรมที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น พบว่า หลังทดลองและระยะติดตามผลนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้กิจกรรมมีค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าผลการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์นั้นมีประสิทธิภาพสามารถใช้พัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้จริง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลอง (Pretest) หลังการทดลอง (Posttest) และระยะติดตามผล (Follow up test) โดยการทดสอบค่าที (t-test) Independent sample รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

	กลุ่มควบคุม		กลุ่มทดลอง		สถิติทดสอบ	
	($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.	t	p
ก่อนทดลอง	30.95	11.588	34.54	16.975	.843	.201
หลังทดลอง	23.67	12.905	66.80	21.793	8.180	.000*
ระยะติดตามผล	18.62	10.856	60.85	18.332	9.519	.000*

* $p < .01$

จากตาราง 2 ก่อนการทดลองค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มไม่มีความแตกต่างกัน หลังการทดลองและระยะติดตามผลนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มทดลองที่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์มีค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p=.000$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนและความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลภายในกลุ่มทดลองและภายในกลุ่มควบคุม

การวิเคราะห์ความแปรปรวนและความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระยะก่อนการทดลอง (Pretest) หลังการทดลอง (Posttest) และระยะติดตามผล (Follow up test) ภายในกลุ่มทดลองและภายในกลุ่มควบคุมโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (Repeated Measures ANOVA)

ตาราง 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนและความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลภายในกลุ่มทดลอง

ระยะ (I)	ระยะ (J)	MD (I-J)	Std.Error	Sig	F
ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	-31.815	2.214	.000*	189.758
	ติดตามผล	-25.864	1.655	.000*	
หลังทดลอง	ก่อนทดลอง	31.815	2.214	.000*	
	ติดตามผล	5.951	1.186	.000*	
ติดตามผล	ก่อนทดลอง	25.864	1.655	.000*	
	หลังทดลอง	-5.951	1.186	.000*	

* $p < .01$

จากตาราง 3 พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลอง และระยะติดตามผลภายในกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ($p = .000$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 1 นอกจากนี้ยังพบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มทดลองในระยะติดตามผลต่ำกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ($p = .000$)

ตาราง 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนและความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลภายในกลุ่มควบคุม

ระยะ (I)	ระยะ (J)	MD (I-J)	Std.Error	Sig	F
ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	6.909*	2.053	.003*	16.473
	ติดตามผล	11.727*	2.420	.000**	
หลังทดลอง	ก่อนทดลอง	-6.909*	2.053	.003*	
	ติดตามผล	4.818*	1.607	.007*	
ติดตามผล	ก่อนทดลอง	-11.727*	2.420	.000**	
	หลังทดลอง	-4.818*	1.607	.007*	

* $p < .01$

เมื่อพิจารณาค่าสถิติจากตาราง 4 พบว่า กลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลองต่ำกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ($p = .003$) และค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระยะติดตามผลต่ำกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p = .000$) ส่วนค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระยะติดตามผลต่ำกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p = .007$) และต่ำกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p = .000$)

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยเป็น 4 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นที่ 1 ผลของกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์ที่มีต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ประเด็นที่ 2 ความคงอยู่ของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน ประเด็นที่ 3. รูปแบบกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และประเด็นที่ 4 บทบาทของผู้จัดกิจกรรมและบทบาทของนักเรียนต่อการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์

1. ผลของกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์ที่มีต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าหลังทดลองและระยะติดตามผล นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์มีค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนทดลองและสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับกมล โพธิเย็น (2547) ที่ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาความคิดอย่างเป็นระบบเพื่อสร้างเสริมความสามารถการเขียนภาษาไทยของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี โดยใช้แนวคิดทฤษฎีไตรอาร์ชิกและวิธีการแบบสแกโฟลด์ พบว่าคะแนนความสามารถการเขียนความเรียงภาษาไทยของกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมทั้งสุภาพร พันธุ์เชื้อ (2551) ได้ศึกษาการใช้กลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษและลดความวิตกกังวลในการเขียนของนักเรียนระดับก้าวหน้า ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษก่อนระหว่างและหลังเรียนโดยกลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และความวิตกกังวลในการเขียนของนักเรียนลดลงหลังเรียนด้วยกลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้ซึ่งเป็นอีกชื่อเรียกหนึ่งของวิธีสแกโฟลด์ นอกจากนี้งานวิจัยของ Salmon (2010) ได้ศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับผลของดนตรีและวิธีสแกโฟลด์ที่มีต่อการพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับอนุบาล สรุปว่าการใช้ดนตรีเป็นสื่อผสมผสานกับการสอนด้วยวิธีสแกโฟลด์สามารถช่วยส่งเสริมพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ แสดงให้เห็นว่าวิธีสแกโฟลด์หรือวิธีเสริมต่อการเรียนรู้สามารถพัฒนาการคิด การเขียนของนักเรียนได้

2. ความคงอยู่ของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน

จากผลการวิจัยแม้ค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มทดลองในระยะติดตามผลจะสูงกว่าคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนการทดลอง แต่เมื่อเว้นระยะห่าง 2 สัปดาห์แล้วทดสอบในระยะติดตามผล พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มทดลองในระยะติดตามผลต่ำกว่าหลังทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 แสดงว่าการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 12 กิจกรรม กิจกรรมสัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง เป็นระยะเวลาเกือบ 2 เดือน สามารถพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ แต่ผลการพัฒนายังไม่คงทน ดังนั้นหากจะทำให้ผลการพัฒนามีความคงทนอาจต้องเพิ่มระยะเวลาในการจัดกิจกรรมให้ยาวนานขึ้น ทั้งนี้มีการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยเน้นงานวิจัยที่มีการจัดกิจกรรมในระยะเวลาและจำนวนแผนกิจกรรมที่ใกล้เคียงกับงานวิจัยครั้งนี้ กล่าวคือ จัดกิจกรรมพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์คาบละ 1 ชั่วโมง และมีจำนวนแผนการจัด

กิจกรรม 10-12 แผน (นิตยา กันทะเสน, 2548; ปณางฐิตยา จงหม่ง, 2549; สายตา ปาลี, 2546) พบว่าคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของตัวอย่างในงานวิจัยดังกล่าว หลังทดลองสูงขึ้นกว่าก่อนทดลองทั้งสิ้น แต่จากงานวิจัยต่าง ๆ ข้างต้นพบว่ามีเพียงการทดสอบก่อนและหลังทดลอง แต่ไม่มีการทดสอบในระยะติดตามผล ดังเช่นที่มีการติดตามผลในงานวิจัยครั้งนี้ งานวิจัยที่ผ่านมาจึงไม่ได้ศึกษาความคงอยู่ของผลการพัฒนาความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน จึงมีข้อสังเกตว่าในการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ต่อไปควรมีการทดสอบทั้งระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลเพื่อศึกษาความคงทนของผลการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนด้วย อีกทั้งรูปแบบกิจกรรมในแต่ละครั้งอาจยังมีความไม่ลงตัวบางประการ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่มีผลต่อความคงอยู่ของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก็เป็นไปได้ จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจศึกษาต่อไปอีกว่า รูปแบบกิจกรรมมีผลต่อความคงอยู่ของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์มากหรือน้อยเพียงใด และการใช้สื่อและรูปแบบกิจกรรมแบบใดจึงจะมีความเหมาะสม และทำให้ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ได้รับการพัฒนาแล้วนั้นคงอยู่อย่างยั่งยืนได้

3. รูปแบบกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยในฐานะผู้จัดกิจกรรมได้นำขั้นตอนวิธีสแกฟโฟลด์ 5 ขั้นตอนมาผสมผสานกับรูปแบบกิจกรรมและสื่อ-อุปกรณ์ที่หลากหลายซึ่งผู้วิจัยได้สรุปและสังเคราะห์จากการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 หรือช่วงชั้นที่ใกล้เคียงซึ่งไว้ ดังนี้ เขียนแต่งประโยค เขียนแสดง เขียนเรื่องจากคำ เขียนเรื่องจากหัวข้อ เขียนแสดงความรู้สึกโดยใช้เพลงเป็นสื่อประกอบในกิจกรรม เขียนแสดงความต้องการ เขียนเรื่องโดยใช้ภาพการ์ตูน เขียนโฆษณา เขียนเล่าประสบการณ์ (กรณีการ์ตูน พวงเกษม, 2533; นิตยา กันทะเสน, 2548; ประภาพร ครีเมสูงเนิน, 2552; เลขา มากสังข์, 2556; วิภาณี วิภาวิน, 2545; สมพร ดอยยี่ปี, 2554) จากการสรุปและสังเคราะห์รูปแบบกิจกรรมและสื่อ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ข้างต้น ผู้จัดกิจกรรมได้พัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 12 แผนการจัดกิจกรรม พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมให้ความสนใจสนุกสนานกับการคิด การสร้างสรรค์งานเขียนของตน ตลอดจนนักเรียนมีความภูมิใจที่สามารถคิดและเขียนงานได้สำเร็จในแต่ละกิจกรรม ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

4. บทบาทของผู้จัดกิจกรรมและบทบาทของนักเรียนต่อการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์

Vygotsky (1978) ได้อธิบายว่าบทบาทการให้ความช่วยเหลือของผู้สอนตามแนวทางวิธี สแกฟโฟลด์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน ผู้สอนไม่เพียงแค่บอกสิ่งที่นักเรียนควรรู้ แต่ยังมีหน้าที่ช่วยกระตุ้นความคิดและจินตนาการ รวมถึงเป็นตัวแทนทางความคิดเพื่อส่งเสริมการต่อยอดความคิดของนักเรียน เมื่อพิจารณาแนวทางวิธีสแกฟโฟลด์ร่วมกับความต้องการของนักเรียนระดับ

ประถมศึกษา ดังที่สมพร สุทัศน์ (2525) ได้อธิบายไว้ว่า นักเรียนในวัยประถมศึกษาต้องการความรัก ความใส่ใจอย่างใกล้ชิดจากผู้สอน ต้องการการยอมรับ การชมเชยจากผู้สอน โดยความใส่ใจและการชมเชยจากผู้สอนเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนทำงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ และการศึกษาของนิสิตา อยู่อาไฟ (2554) ที่พบว่า ลักษณะของครูมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนและวิธีการจัดการเรียนการสอนของครูมีผลสัมพันธ์เชิงบวกต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับบทบาทของผู้จัดกิจกรรมและนักเรียน โดยมีการระบุบทบาทของผู้จัดกิจกรรมและบทบาทของนักเรียนควบคู่กับการดำเนินการทุกขั้นตอนในแต่ละแผนการจัดการจัดกิจกรรมด้วย รวมถึงผู้วิจัยเห็นว่าวิธีสแกโฟลด์เป็นวิธีที่นำไปใช้ต้องผสมผสานความรัก การแสดงออกถึงความรัก ความใส่ใจต่อนักเรียน กล่าวคือ ผู้วิจัยในฐานะผู้จัดกิจกรรมได้ผสมผสานความรัก ความใส่ใจต่อนักเรียนด้วยการพูดคุยอย่างเป็นกันเอง ถามไถ่ด้วยความห่วงใยอย่างจริงใจเสมอ ทำบ้านที่พัฒนาการนักเรียน คอยแนะนำนักเรียนอย่างใกล้ชิด เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น เป็นตัวแบบสาธิตการคิด การเขียนเชิงสร้างสรรค์แก่นักเรียน ชมเชยและเสริมแรงด้วยการให้รางวัลแก่งานเขียนที่มีความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนให้ข้อมูลย้อนกลับผลงานของนักเรียนอย่างละเอียด รวมทั้งให้กำลังใจ ให้โอกาสนักเรียนปรับปรุง พัฒนางานเขียนเสมอ จนกระทั่งนักเรียนสามารถพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ พบว่าทำให้นักเรียนมีกำลังใจอยากเขียนให้ดี มีความภาคภูมิใจที่ตนสร้างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้สำเร็จ ดังผลการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อย่างไรก็ตามมีข้อสังเกตจากผลการวิจัยที่พบว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์ และเรียนตามปกติ มีค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ในระยะหลังการทดลองต่ำกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และต่ำลงอย่างต่อเนื่องในระยะติดตามผล ทำให้ต้องตระหนักว่าการเรียนการสอนตามปกติในปัจจุบัน อาจมีบรรยากาศที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน ซึ่งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญและปรับปรุง แก้ไข ดังที่เรณูรัชต์ ประสิทธิเกตุ (2554) เสนอเกี่ยวกับสิ่งที่เป็อุปสรรคต่อการคิดของนักเรียน เช่น สภาพการเรียนการสอนที่ทำให้นักเรียนรู้สึกไม่ปลอดภัย นักเรียนไม่ไว้วางใจในตัวผู้สอน การขู่บังคับ ความเกรงกลัว ล้วนเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทางความคิดของนักเรียนทั้งสิ้น สอดคล้องกับที่ อารี พันธุ์มณี (2546) ได้อธิบายว่าอารมณ์ต่าง ๆ เช่น อารมณ์ความรู้สึกกลัว อารมณ์โกรธ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนนั้นสามารถเป็นอุปสรรคกีดขวางความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนได้เพราะอารมณ์ต่าง ๆ ย่อมมีผลต่อการคิด การตัดสินใจ การใช้เหตุผลของนักเรียน โดยเฉพาะหากนักเรียนต้องอยู่ภายใต้กรอบการบังคับต่าง ๆ จะยังเป็นอุปสรรคต่อการแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้นผู้สอนต้องใช้ความระมัดระวังอย่างยิ่งในการจัดการทางอารมณ์ และควรจัดบรรยากาศการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาผลของการใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะโดยแบ่งเป็น 2 ประเภท

ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 วิธีสแกฟโฟลด์เป็นวิธีที่ผู้สอนต้องติดตามพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่องและใกล้ชิด จึงเป็นวิธีที่เหมาะสมกับการนำใช้ของครูประจำชั้นหรือครูผู้สอนประจำวิชาตามโรงเรียนต่าง ๆ ที่มีความใกล้ชิดกับนักเรียนในระยะยาว โดยครูประจำชั้นหรือครูผู้สอนประจำวิชาควรมีการศึกษา เก็บข้อมูล บันทึกพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนอย่างละเอียดแล้วส่งต่อการติดตามดูแลอย่างต่อเนื่องและใกล้ชิดจะเป็นผลดีต่อพัฒนาการการเรียนรู้ของนักเรียนต่อไปในทุกช่วงชั้น

1.2 วิธีสแกฟโฟลด์เป็นวิธีที่ผู้สอนควรผสมผสานความรัก ความใส่ใจเข้าไปในทุกขั้นตอน สามารถทำให้นักเรียนมีกำลังใจ มีความไว้วางใจ ซึ่งก่อให้เกิดพลังการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี และเกิดการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนได้ ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการอบรมครูผู้สอนในการนำวิธีสแกฟโฟลด์ไปใช้โดยผสมผสานความรักเข้าไปเพื่อให้นำไปใช้เกิดประโยชน์ทั้งต่อครูผู้สอนและนักเรียน

1.3 การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้สอน ผู้สนใจนำไปปรับใช้หรือผู้เกี่ยวข้องควรกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ เช่น ตั้งคำถามปลายเปิดกับนักเรียนเป็นประจำ ฝึกให้นักเรียนใช้จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ในเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์และมีพัฒนาการในการเขียนเชิงสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์กับตัวอย่างที่เป็นนักเรียนในระดับชั้นอื่น และโรงเรียนประเภทอื่น เช่น นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา นักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ควรศึกษาว่าต้องใช้ระยะเวลานานเท่าใดและใช้กิจกรรมในรูปแบบใดในการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ จึงจะทำให้ความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมีความคงทน และควรมีการทดสอบระยะติดตามผลเพื่อศึกษาความคงทนของผลการพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนด้วย

2.3 ควรศึกษาการใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ โดยมีการเก็บข้อมูลและนำเสนอข้อมูลเชิงคุณภาพประกอบกับข้อมูลเชิงปริมาณ เช่น การสัมภาษณ์ การทำแบบบันทึกการสัมภาษณ์นักเรียน การบันทึกข้อมูลการสังเกตการณ์พัฒนาการของนักเรียน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กมล โพธิ์เย็น. (2547). *รูปแบบการพัฒนาความคิดอย่างเป็นระบบเพื่อสร้างเสริมความสามารถด้านทักษะการเขียนภาษาไทย ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยใช้แนวคิดทฤษฎีไตรอาร์ชิกและวิธีการแบบสแกฟโฟลด์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

- กรมวิชาการ. (2535). *ความคิดสร้างสรรค์ หลักการ ทฤษฎี การเรียน การสอน การวัดประเมินผล*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- กรรณิการ์ พวงเกษม. (2533). *การสอนเขียนเรื่องโดยใช้จินตนาการทางสร้างสรรค์ในระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ครุสภา ลาดพร้าว.
- นิตย จันทน์นวล. (2555). *รายงานการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านเทพา*. Retrieved from www.trueplukoanya.com
- นิตยา กันทะเสน. (2548). *การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในภาษาไทยโดยใช้การดูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา)*, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- นิลิตา อยู่อำไพ. (2554). *การพัฒนาแบบแผนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ผลการสังเกตงานวิจัยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาล (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา)*, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ปนาจฐิตยา จอหม่ง. (2549). *การพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ผังมโนภาพ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา)*, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ประภาพร ครีมสูงเนิน. (2552). *การพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีการสอนที่ใช้เทคนิคปฏิบัติการตอบสนองร่วมกับแผนที่ความรู้ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา)*, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- พวงเพ็ญ พาสุริยนต์. (2551). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยการกระตุ้นจินตนาการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา)*, มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, ลำปาง.
- รุ่งทิพย์ อนุเมธางกูร. (2544). *ผลสัมฤทธิ์ในการเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกการคิดเชิงสร้างสรรค์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา)*, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- เรณูรัชต์ ประสิทธิเกตุ. (2554). *จัดการเรียนรู้อย่างไรให้เด็กคิดเป็น. วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์), 35 มกราคม – มิถุนายน 2554, 1 - 8.*
- ฤทัยรัตน์ ธรเสนา. (2546). *การพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนแบบช่วยเสริมศักยภาพเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของนักศึกษาพยาบาล (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา)*, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร..
- เลขา มากสังข์. (2556). *ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านทุ่งนารี อำเภอบำบอน จังหวัดพัทลุง (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา)*, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

- วันทนา เติตขุนทด. (2553). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- วิภาณี วิภาวิน. (2545). การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ระดับประถมศึกษา. วารสารปาริชาติ, 14(2), 23 - 28.
- วิราภรณ์ กลัดสันเทียะ. (2553). การศึกษาความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ CIRC ร่วมกับแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2540). จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย(เล่ม1). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศุภธิดา ศรีวิชัย. (2549). การใช้โครงสร้างระดับยอดและกลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2558). ผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน(O-NET) ปี 2558. สืบค้นจาก http://www.onetresult.niets.or.th/AnnouncementWeb/PDF/SummaryONETP6_2558.
- สมพร ดอยยี่ปี. (2554). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยสำหรับ. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์เทเรซา หนองจอก. กรุงเทพฯ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- สมพร สุทัศน์ย์. (2525). การประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สายตา ปาลี. (2546). การใช้โครงสร้างระดับยอดและกลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2559). ข้อมูลสถิติ. Retrieved from <http://www.bangkokeducation.in.th/stat.php>
- สุภาพร พันธุ์เชื้อ. (2551). การใช้กลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษและลดความวิตกกังวลในการเขียนของนักเรียนระดับก้าวหน้า. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- หทัยรัตน์ ยศแผ่น. (2556). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้กลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้ที่มีต่อเมโนทัศน์และความสามารถในการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- อารี พันธุ์มณี. (2546). จิตวิทยาการสร้างสรรค์การเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: ไยไหม.

- Cooper, C. R., & Odell, L. (1977). *Evaluating writing: Describing, measuring, judging*.
- Eggen, P., & Kauchak, D. (1997). Windows on classrooms. *Educational psychology (3rd ed.)*. Columbus, OH: Merrill-Prentice Hall.
- Piaget, J. (1972). *The psychology of human intelligence*. Totowa, New Jersey: Littlefield Adams.
- Roehler, L. R., & Cantlon, D. J. (1997). Scaffolding: A powerful tool in social constructivist classrooms. *Scaffolding student learning: Instructional approaches and issues*, 1.
- Rogoff, B. (1990). *Apprenticeship in thinking: Cognitive development in social context*. Oxford University Press.
- Salmon, A. (2010). Using music to promote children's thinking and enhance their literacy development. *Early child development and care*, 180(7), 937-945.
- Tharp, R. G., & Gallimore, R. (1988). *Rousing minds to life: Teaching, learning, and schooling in social context*. Cambridge University Press.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society* (M. Cole, V. John-Steiner, S. Scribner, & E. Souberman, Eds.). Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Wood, D., Bruner, J. S., & Ross, G. (1976). The role of tutoring in problem solving. *Journal of child psychology and psychiatry*, 17(2), 89-100.